

NEFP-nätverket 15 April 2021

Profilering i EFP – kan den utvecklas?

Rebecca Stenberg

Centrum för forskning inom respons och
räddningssystem (CARER)

Rebecca Stenberg

FD Psykologi, lektor i företagsekonomi Linköpings universitet

Styrelseledamot Centrum för forskning om respons och räddningssystem – CARER, Linköpings universitet.

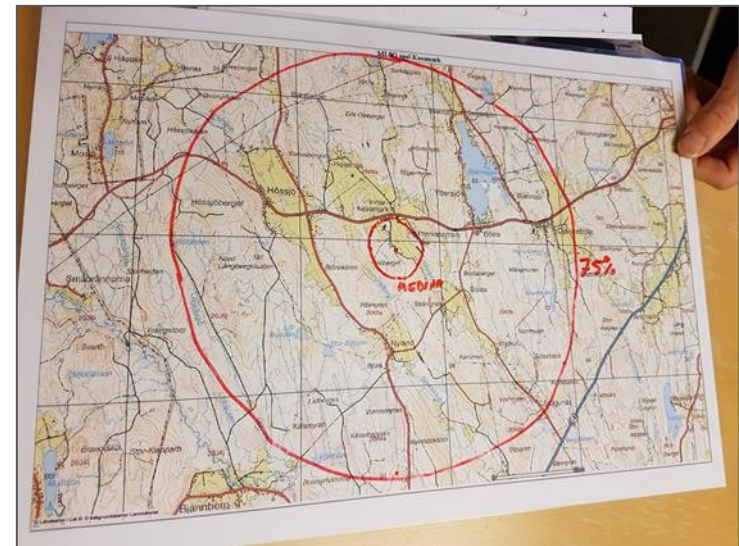
Forskningsprojekt:

- **Terrängpejlen**
- **Efterforskning av försvunna personer med demens**
- **Efterforskning av försvunna personer**
- **Kunskapsnätverk för utveckling av samverkan**
- **med frivilliga**
- **Effektiv räddning på framtidens skadeplats**

(Objekts)profilering i efterforskning

- För riskbedömning
 - psykologisk profilering, sårbarhet
 - frivillig/ofrivillig, brott(scenario)
 - graden av livsfara, allvarlig fara för hälsa (beslut om sökande)
- För sökstrategi - beteendeprofilering
 - sökområdets gränser
 - prioritering av sektorer
 - val av söktaktik
- För lärande/
 - potential för förebyggande (Stenberg & Wolmesjö submitted)

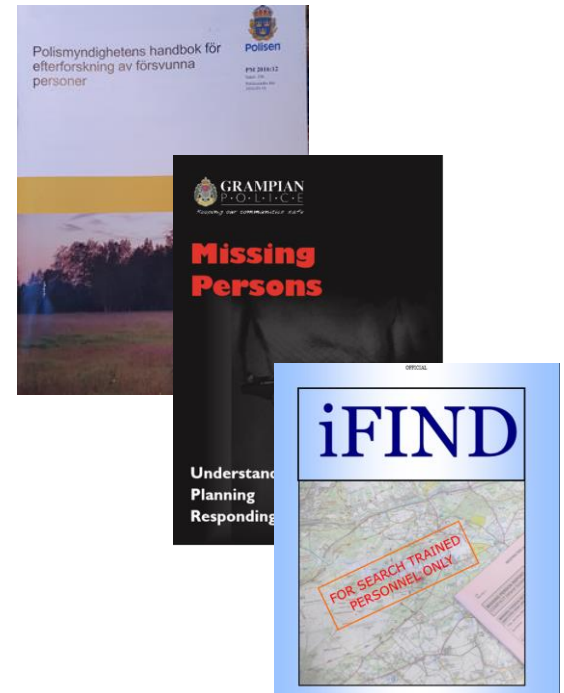
Det finns fortfarande frågor om hur säker riskbedömning och profilering är?

- 97 % av vilka hittas? Vilka hittas inte? Vilka letas det inte ens efter?
- Sårbarhet – Den som ropar varg.... Osynliga grupper som saknas (Apps avhandling 2020)
- Vad är livsfara och risk för allvarlig fara för hälsa, enligt vem?
- En metod utvecklad för att hitta personer som vill bli hittade? Vad med dem som inte vill bli hittade eller tredje part inte vill att de hittas? Evidens för att detta är bästa metoden?
- Hur starkt stöd i statistik för små grupper? Har vi profiler för alla?

Problemet är att man ofta inte vet i ett enskilt fall förrän man hittat personen

Studentuppgift 2020 – jämföra olika profiler

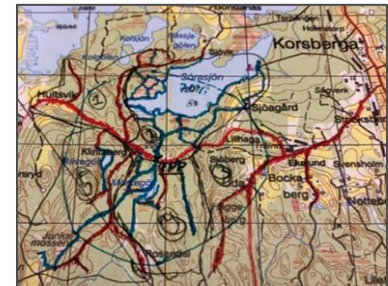
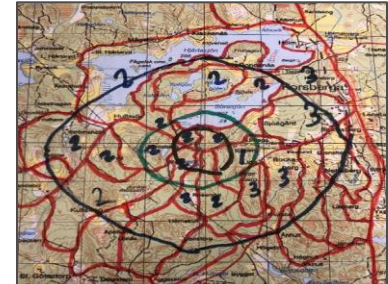
- Behov av jämförelser
- Studentuppgift i samverkan med Polisen
- Ett första steg för att jämföra tillämpning av tre olika typer av profiler för ett demensfall
- Handboken, iFIND (NCA), Grampian Police
- Polisen presenterade samma case för tre grupper studenter med var sin sökprofil där de skulle ange de “hetaste” söksektorerna, därefter jämföra med resultat baserat på andra profiler
- Resultat påverkades mycket av kartkunskap som varierade

	Den Svenska Polishandboken 2017-19	Missing persons: Understanding ... Grampian Police/ Woolnough 2007	iFIND UK Missing Persons Bureau, 2016
Målgrupp	Alla poliser (med/utan utbildning och utbildade frivilliga	Poliser	Enbart utbildad sökpersonal
Antal profiler utifrån fyra scenarios: Vilsse, olycka sjukdom, frivilligt, suicid	22	8 utifrån psykiatrisk diagnos + små barn, vatten. Ej kidnappning , mord	19
Profiler för demens Baserat på antal fall(n =)	1. Äldre 66+, n = 74 (92) 2. Demens, n = 329 (419)	Män/Kvinnor n = ?	1. Males n = 133, 41-93 yrs Females n = 80, 35-95 yrs
Definition, symptom beteende	Sökrelevant information	Ja, utförlig förklaring till grunden för beteenden	mild/allvarlig
Distans från <i>place last seen</i> till <i>place located</i>	25 %, median, 75 %, 99 %	40, 50, 60, 70, 80, 90, 99 % Till fots, privatfordon Offentlig transport	40, 50, 60, 70, 80, 90, 99 % Till fots, privatfordon Offentlig transport
Saknas från tidpunkt:	När personen rapporteras försvunnen	När personen rapporteras försvunnen	<i>Time last seen</i>
Tid mellan försvunnen och återfunnen	Insatstid	Till fots, privatfordon Offentlig transport	till fots, privatfordon, offentlig tr.
Återfunnen var?	Ja anges	Ja man/kvinna Till fots, pr.fordon, off.trans	Ja, med procentsatser
Råd/instruktion för användning av profiler	Utförliga, instrumentella	Utförliga + beskrivningar utifrån psykitatri. aspekter	Beskriver innehåll

Oväntade resultat om användarvänlighet

- Resultaten på kartan alltför olika för att jämföra. Bör upprepas med söktränade.
- Pekade ut andra frågor om användarvänlighet och robusthet för olika kompetens hos användare
- Stor skillnad på vilken sorts information som tränade, resp otränade användare har mest nytta av
- *“Vår grupp hade den skotska profilen från Grampian I workshopen och vi lyckades hitta Irja med hjälp av den. Bidragande var den utförliga beskrivningen av sjukdomen som gav oss kunskap om var vi skulle leta”. (Orienteringsgrabbar)*
- *“Andra studenter fann mängden text i den skotska profilen tidskrävande och det blev mer diskussioner om hur man skulle förstå och tillämpa den – som tog tid från att lösa uppgiften” (Handledare workshop)*

Slutsatser – knowledge management

- Ovana sökare ska ha **kodifierad kunskap** som **checklistor och instruktioner att följa** annars blir de förvirrade och långsamma
- Vana och specialiserade sökare med **”hantverkskompetens”** kan processa betydligt mer, och betydligt mer olika information – **okodifierad kunskap** - på kort tid
 - Kan lägga till andra kunskapsstöd
 - Har nytta av avancerade utbildningar. För att få volym kan de göras internationella?
 - Har nytta av kvalificerade beslutsstöd: ICT, GIS, AI
 - **Kan andra former av profilering bidra mer?**

Objektsprofiler, MSO

- Finns en *Point last seen*, ofta i form av en bostad att utgå ifrån i sökande efter var personen är nu genom att begränsa sökområde och prioritera söksektorer
- Personer använder kända *landmärken och vägar/stigar för navigation* i sin hembygd – tidigare eller nuvarande. Kända platser att vara på, gömma sig, suicid.
- Ett *sökområde definieras* utifrån distanser baserade på statistik från tidigare fall; Objektsprofiler.
- *Personer navigerar utifrån bekvämlighet*, närhet, kända vägar och landmärken, undviker barriärer.

Geografisk profilering

- Sökandet gäller personens *anchor point*, ofta bostad genom att rikta in och prioritera sökandet geografiskt (psykologiskt).
- *Princip 1 space of activity*: Personer rör sig rutinmässigt i ett område man uppfattar som känt, sina "hoods".
- *Princip 2 of distance – decay*: rutiner och aktiviteter är begränsade till ett speciellt område och en central anchor point (eller flera). Försvinner gradvis med distans från denna (dessa)
- *Princip 3: Personer navigerar utifrån bekvämlighet*, närhet, kända vägar och landmärken, undviker barriärer

Geografisk profilering – den mentala och den faktiska kartan i samverkan

- Vart styr **vanans makt** personens vägval, val av fortskaffningsmedel?
- Vart styr **minsta ansträngning** personen?
- Vart styr **subjektiv kunskap om omgivningen** personens vägval?
- **Fysiska och mentala barriärer** som påverkar vägval –geografins val utifrån personens mentala karta
- Vad gör en person som går vilse för att bli o-vilse? Hills (2013) **strategier för reorientering**
 - Landmärken, återvända, kompasskurs, stanna, bekvämlighet, planlöst
- Emotioner, rationalitet/irrationalitet/kunskap&förmåga är viktiga

Rebecca.Stenberg@liu.se

CARER

www.liu.se